

Nu behövs kraftsamling och teologiskt självförtroende

Just nu är vi i Coronabubblan. På kort tid har verkligheten förändrats och mycket är annorlunda. Gudstjänstlivet har ställts om och till vissa delar flyttat ut på nätet. Många som är över 70 år saknas. Både förtroendevalda och anställda håller möten på distans. Församlingar svarar an på de diakonala behoven på ett imponerande sätt. Men hur blir det sedan?

Allt är väl snart över, tänker vi. Men slutet på pandemin och inskränkningarna är inte alls i sikte. Istället ser vi framför oss att både antalet sjuka och döda kommer att öka. Enligt Folkhälsomyndigheten dröjer det innan alla restriktioner är borta. Och när de är borta är verkligheten förändrad.

Mitt i krisen saknar vi det vanliga. Den generationsöverskridande gemenskapen i gudstjänst och församlingsliv. Barn, konfirmander och unga ledare som utforskar livet och sprider glädje. Eller bara detta att få mötas, sjunga med varandra och dela mässans bröd och vin. Den fysiska omsorgen som en handhälsning eller kram ger uttryck för. Tillsammanslivet.

Att sakna det vanliga är att längta efter att få återse det. Att få återgå till det normala och göra som vi alltid har gjort. Men vill vi det? När hösten börjar är det lätt att gripa om en förlorad trygghet, söka rutinen och återvända till det vi innerst inne egentligen ville lämna.

Det kan vara svårt att lyfta blicken och se bortom de dagsaktuella frågorna. Fokus läggs på den akuta omställningen. Samtidigt ger ofärdstiden en särskild möjlighet till reflektion om vår kyrkas långsiktiga kurs. Ett lyhört, uppriktigt och utforskande samtal om församlingslivet post Corona måste nu ta sin början. Att modigt ställa de nakna frågorna är inte bara vår möjlighet, utan vår skyldighet. Vad händer med oss som kyrka nu? Vad har vi förlorat och vad har vi vunnit? Vad har vi insett att vi faktiskt vill lämna bakom oss? Vilken är den nya berättelsen om kyrka och värld? Den kollektiva lärdomen måste gå djupare än att vi ska ha fler digitala möten.

Teologiskt sett behöver vi våga ställa frågan vad Gud vill med kyrkan. Och kanske än mer våga lyssna efter svaret. Hur är vi kyrka på riktigt? Hur är vi trogna uppdraget? Inte bara en kyrka som strävar efter att samla deltagare, hålla sig väl med makten eller maximera antalet medlemmar. Inte en kyrka som ängsligt anpassar sig. Utan en stadig kyrka som säger; när vi ser världens plåga och samhällssären, vilken är då vår kallelse? När vi lyssnar till människors nöd, vilken blir då vår uppgift? Den omställning som vi nu har gjort ger oss tillfälle att se med förnyad blick, både på kyrkans uppdrag och på världen som behöver oss. Men vi måste våga se. Vi måste våga låta Guds Ande visa vägen. Och vi måste våga vandra den.

Jag är övertygad om att det finns en möjlighet för kyrkan att transformeras och reformeras, som ett resultat av pandemin. Det betyder inte att allt måste bli annorlunda. Somligt ska bli som tidigare. Det är i sin ordning att längta efter det som var. Men annat ska inte bli som tidigare. Aldrig, aldrig mer. Något behöver dö för att något nytt ska kunna växa fram.

Jag längtar efter församlingar som inte är så mycket ”göra” som ”vara”, som vilar i tilliten till att nåden är allt vi behöver. Jag längtar efter en kyrka som vågar släppa verksamhetsfokus och

institutionstänkande, som är mer levande organism, människor tillsammans, än byråkratisk GDPR-säkrad organisation. Jag längtar efter en kyrka som låter allt i människans liv få plats, utan att reducera, utan att skönmåla, utan att förkyrkliga. Jag längtar efter en kyrka där min djupa avgrundssorg och mitt pirrande himmelsjubel får utrymme. Jag längtar efter en sökande och nyfiken kyrka som otåligt vill vidare. Jag längtar efter en kyrka som tror på människor och bemyndigar till ansvarstagande. Jag längtar efter en kyrka som både går djupare in och längre ut.

Kanske behöver omställningen göra ont. Jag tänker så ibland, att verklig förändring brukar kännas rejält. Så är det när svaren på våra frågor kräver oss på ärlighet och sanning. Också jag kommer att behöva ompröva, ändra kurs och lägga somligt som jag höll så kärt bakom. Jag ber till Gud att jag ska våga, och att omställningen ska leda till befrielse, att den ska ge ny frimodighet, nytt djup, ny kämpaglöd och nytt hopp. Och att resultatet av allt ska vara nya sätt att vara kyrka.

Hur blir det sedan? Jag vet inte. Men jag vet att vi behöver kraftsamla. Inandningen finns i ett angeläget, livsnära, mänskligt gudstjänstfirande, och utandningen finns i vardagens tjänst för den andre, för en mänskligare värld, för livets skull. Så formar vi en kyrka som andas mission. En kyrka som tar människor i anspråk. En kyrka som spritter av livskraft och bubblar av teologiskt självförtroende.

När Coronabubblan spricker är omställningen igång. Redan nu anträder vi den nya vägen och möts i ett lyhört, uppriktigt och utforskande samtal. För kyrkan är aldrig färdig, hon är i rörelse och i ständig reformation. Kyrkan post Corona börjar nu. Visst vill du vara med?

Fredrik Modéus, biskop i Växjö stift

Debattartikeln publicerades i Kyrkans tidning 200514